

Feest op de bso

'Kinderen moeten al zoveel, daarom bieden wij onze kinderen vooral rust op de bso,' zegt pedagogisch medewerker Kim Batens van bso de blauwe python in Amersfoort. 'Het is leuk om tradities door te geven, maar dat gebeurt op andere plekken al genoeg. Wat we vooral doen is het scheppen van een feestelijke sfeer. De kinderen die dat willen helpen ons met versieren. Ook zijn er boeken en cd's met sint- en kerstmuziek voorhanden. Een groot succes is een zoekboek met kijkplaten over Sinterklaas. De kinderen vinden het heerlijk hierin te speuren en de grote kinderen zoeken met de jongsten mee. Oudere kinderen mogen hun surprises op de bso maken. Ze hebben er hier lekker de tijd voor en zo kunnen ze dat toch in een gezellige sfeer doen. De enige activiteit die we in de sinttijd bieden is dat kinderen aan het eind van de middag naar de Club van Sinterklaas mogen kijken. Ouders komen tegen die tijd binnendruppelen en kijken nog even mee. Op 5 december zijn er pepernoten met drinken en is er voor iedereen een cadeautje en een groepsgedicht. De kerstboom zetten we pas na twee weken op.'

Omdat we kinderen in de groep hebben met verschillende culturele achtergronden, is er ook ruimte om te praten over de betekenis van de feestdagen. Allochtone, maar ook Nederlandse kinderen vragen bijvoorbeeld waar Kerstmis vandaan komt. We gaan daar op in, maar vragen ook wat de allochtone kinderen voor feesten vieren.'

Als de kinderen in januari weer terugkomen op de kinderopvang zijn de feesten voorbij. Of niet? 'Na de kerstvakantie blijven sommige kinderen sinterklaas- en kerstliedjes zingen,' vertelt Kim. 'Ze hebben tijd nodig om die drukke tijd die achter hen ligt te verwerken. We vinden dat prima, maar begin maart moet het toch wel afgelopen zijn.'

Zo bewaar je de rust in de drukke decembermaand

‘Wanneer is het pauze van de feesten?’

De feesten in november en december brengen een hoop gezelligheid. Voor jonge kinderen is deze gezelligheid soms wat veel van het goede. Hoe houd je deze drukke periode leuk voor hen en niet te vergeten voor jezelf? KIDDO ging te rade bij pedagogisch medewerkers van drie skon-vestigingen en bij pedagoge Marjon Schagen van opvoedsteunpunt Kansen voor Kinderen in Rotterdam.

‘Wanneer is het pauze van de feesten?’ vroeg ooit een kind in de drukke decembermaand. Sinterklaas wordt thuis niet één keer gevierd, vaak ook nog op school, op het kinderdagverblijf of de buitenschoolse opvang, op het werk van papa en/of mama en bij opa en oma. En als Sint en Piet vertrokken zijn (wat voor kinderen abstract en soms moeilijk te begrijpen is), wordt alles in no time omgetoverd in kerstfeer. De kans is groot dat een kind in deze periode overprikkeld raakt. Pedagoge Marjon Schagen: ‘De feestdagen kunnen voor jonge kinderen ontwrichtend werken. De magische goedheiligman is voor veel kinderen erg spannend. Gevoelige kinderen kunnen in deze periode “van de leg” raken: ze worden angstig, huilen vaker en klampen zich vast aan hun ouders. Juist in deze drukke tijd gedijen kinderen goed als wordt vastgehouden aan een gebruikelijk dagelijks ritme. Dat geldt ook voor de kinderopvang. Aandacht besteden aan sint en kerst is prima, maar houd het bij kleine momenten.’

Voor wie doen we het?

Bij kinderdagverblijf de blauwe pinguïn in Assen zie je in december geen rijen met geknutselde mijters of kerstbomen hangen. Er zijn wel sinterklaas- en kerstpuzzels, -verkleedkleden, -boekjes en -cd's, voor kinderen die daar belangstelling voor hebben. ‘Peuters vragen uit zichzelf niet om sint- en kerstactiviteiten,’ zegt pedagogisch medewerker Moyca van Velzen. ‘Eigenlijk is het een traditie die we als volwassenen graag willen overbrengen op de kinderen. Op ons kinderdagverblijf stimuleren we de sint- en kerstdruk niet. Wat we wel doen, is sfeer aanbrengen. Met Sint-Maarten bijvoorbeeld hangen we een paar dagen van tevoren wat lampionen op. Maar aan tafel gaat het kringgesprek over wat de kinderen op dat moment bezighoudt. Dat kan een bezoekje aan de kapper zijn, of een mama met een dikke buik. Pas als een kind zelf komt met iets van Sint-Maarten, besteden we er aandacht aan. Dan doen we

bijvoorbeeld een rollenspel. Wij zijn papa en mama die aan de deur staan, de kinderen lopen rondjes rond de tafel en snoepen rozijntjes.’

Rust door uit te gaan van het kind

Leidsters zijn vaak nog opgeleid vanuit het idee dat ze creatief moeten zijn en met feestdagen resultaten moeten kunnen laten zien in de vorm van werkjes. Ook ouders hebben vaak de verwachting dat kinderen zulke werkjes maken.

Er gebeurt niet meer dan de kinderen zelf willen, dus angstig zijn ze ook niet

Moyca: ‘Door uit te gaan van de behoefte van het kind, wordt de druk vanzelf minder. Vroeger werd je tijd opgeslokt met knippen, plakken en regelen om 14 kinderen hetzelfde werkje te laten maken. Bovendien deed je dat voor twee derde deel zelf. Je legde jezelf een onnodig grote druk op die je onbewust kunt doorgeven aan de kinderen. Kijk je naar het kind, dan vraagt hij er niet om een lampion te knutselen of dat de mooie vorm die hij tekent een pietenmuts of paddenstoel moet worden. Nu we kindgericht werken, kun je tijd besteden aan de kinderen en hun de rust bieden die ze nodig hebben. Er gebeurt niet meer dan de kinderen zelf willen, dus angstig zijn ze ook niet. Ouders betrekken we door foto-opnamen te maken als hun kinderen aan het knutselen zijn. Stel, een kind kleit met volle overgave een kerstboom voor mama. Het resultaat is een groen blokje klei. Maar het resultaat telt niet, het gaat erom te laten zien hoeveel plezier het kind beleeft aan het kleien.’

De traditie die bij De blauwe pinguïn wel wordt voortgezet is het jaarlijkse sinterklaasfeest met ouders. ‘We houden het wel klein,’ ➤

zegt Moyca. 'We lezen bijvoorbeeld voor en de kinderen rijgen met de ouders een ketting van chipjes. Dan nemen we de kinderen die dat willen mee naar de slaapkamer waar een mand met cadeautjes klaarstaat.'

Een berg watten met lijm

Pedagogisch medewerker Joyce Spijker van kinderdagverblijf de blauwe lama in Utrecht: 'Als kinderopvang hebben we ook een educatieve functie en daarom willen we kinderen iets bijbrengen van sint en kerst. We doen dat net als bij de andere thema's met wisselende activiteiten, zoals bewegen, muziek en knutselen. Maar we zorgen er wel voor dat het niet te spannend en te druk wordt. Als we ons verkleden en schminken als Sint en Piet doen we dat bijvoorbeeld met de kinderen erbij. Je merkt wel dat kinderen in de decembermaand vaak wat drukker of juist wat stiller zijn. We gaan daarom meer naar buiten en stille kinderen geven we vaker één op

één aandacht. En we beginnen niet direct na sint aan kerst.' Joyce herkent het resultaatgerichte verwachtingspatroon van ouders. 'Ouders realiseren zich niet altijd wat kinderen van 0 tot 4 jaar kunnen en waar ze plezier in hebben. Bij ons gaat het erom dat een kind die dingen doet waar hij vanuit zijn ontwikkeling behoefte aan heeft.

We bieden aan, maar het gaat ons om het onderzoeksproces van het kind, niet zozeer om het resultaat. In de tijd voor kerst leggen we bijvoorbeeld papier, watten, lijm en plakkertjes op tafel. Sommige oudere kinderen onderzoeken hoe kerstbomen en -ballen eruitzien en gaan die maken. Andere kinderen vinden het vooral heerlijk om met de lijm in de weer te zijn en een berg van de watten te maken. Beide manieren zijn even waardevol.' ◀

Tips voor een ontspannen feestperiode

Van pedagoge Marjon Schagen

1 Begin niet te vroeg

Jonge kinderen hebben nog weinig tijdsbesef. Weken van tevoren beginnen met sint en kerst zorgt alleen maar voor extra onrust. Hul de ruimte niet direct na sint in kerstsfeer.

2 Niet te veel nadruk

Leg niet te veel nadruk op sint of kerst. Draai niet de hele dag door feestliedjes. Ga uit van de interesse van het kind en besteed er per dag niet meer dan een halfuurtje tijd aan.

3 Hou vast aan dagelijkse rituelen

Vooral in deze drukke tijd vinden jonge kinderen het houvast van dagelijkse rituelen fijn: fruit eten aan tafel, op tijd naar bed, een verhaaltje voor het slapengaan.

4 Naar buiten!

Zijn de kinderen druk of uit hun doen door de feest-drukke? Ga wat vaker naar buiten en laat hen heerlijk uitrazen.